

عنوان مقاله:

توحید افعالی انسانی مثل اعلای توحید افعالی الهی در حکمت متعالیه

محل انتشار:

فصلنامه پژوهشهای فلسفی کلامی، دوره 24، شماره 4 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

مجتبی افشارپور - استادیار، گروه کلام، مجتمع آموزش عالی حکمت و مطالعات ادیان، دانشگاه جامعه المصطفی (ص) العالمیه، قم، ایران

محمد مهدی گرجیان - استاد، گروه فلسفه، دانشکده فلسفه و اخلاق، دانشگاه باقرالعلوم (ع)، قم، ایران.

خلاصه مقاله:

از منظر حکمت متعالیه، نفس انسان در ساحت های سه گانه ذات، صفات و افعال مثل اعلای خداست. یکی از مهم ترین ابعاد گسترده مثالیت نفس برای خدا در زمینه فاعلیت خداوند برای افعالش است، که در حقیقت فاعلیت او نسبت به جمیع ماسوا و حتی افعال و آثار صادر از آنهاست (توحید افعالی). در چارچوب کلی مثالیت نفس انسان برای خدا، ملاصدرا در تلاش است تا راه دشوار تحلیل توحید افعالی را میسر گرداند. او با ابتکار نظریه توحید افعالی انسانی و با طرح این نظر که توحید افعالی انسانی مثل اعلای توحید افعالی الهی است تلاش مضاعف دارد تا تبیین دقیقی از توحید افعالی الهی ارائه دهد. در این مقاله، به روش تحلیلی-توصیفی، به منظور تحلیل وجوه مثالیت توحید افعالی انسانی برای توحید افعالی الهی، مهم ترین ابعاد این نظریه با نگاهی جامع به حکمت متعالیه کاویده شده است. در کنار تبیین توحید افعالی، چه در ساحت انسانی و چه در ساحت الهی، به این معنا که فعل واحد از جهت واحد به نحو حقیقی به دو فاعل استناد داشته باشد، به هفت وجه از مثالیت دست می یابیم که بدین قرارند: فرآیند استدلالی واحد، جریان حمل حقیقت و رقیقت، مثالیت در فاعلیت فاعل عالی برای فاعل دانی و فعل آن، نقش فاعل دانی در تحقق فعل، انتساب افعال ارادی انسان به خداوند، مراتب تحقق فعل، و عدم تخلف از اراده الهی.

کلمات کلیدی:

توحید افعالی انسانی، توحید افعالی الهی، مثل اعلای وحدت نفس و قوا، حکمت متعالیه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1602273>

